

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Europejska przestrzeń administracyjna Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Administracja Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Prawa i Administracji Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 10ADMS.21K.03371.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Jarosław Grykiel, Maciej Kruś, Wojciech Piątek	
Prowadzący zajęcia	Jarosław Grykiel, Maciej Kruś, Wojciech Piątek	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu podstawowych pojęć dotyczących europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.
C2	Zapoznanie z genezą i rozwojem historycznym europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.
C3	Przedstawienie instytucji i procedur stanowiących zręby europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.
C4	Przygotowanie do samodzielnego rozwiązywania zagadnień związanych z wykładnią regulacji prawnej dotyczącej europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.
C5	Wyrobienie umiejętności rozwiązywania skomplikowanych zagadnień prawnych powstających w związku ze stosowaniem europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.

Wymagania wstępne

Znajomość regulacji materialnego i procesowego prawa administracyjnego. Umiejętność dokonywania wykładni przepisów prawa. Znajomość podstaw integracji europejskiej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi zdefiniować i wyjaśnić podstawowe pojęcia z zakresu europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_W01, ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
W2	ma wiedzę w zakresie genezy i rozwoju europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_W02	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
W3	zna podstawowe instytucje europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_W03	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
W4	potrafi rozstrzygnąć problemy interpretacyjne dotyczące wykładni przepisów wchodzących w zakres europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W03, ADM_K2_W04, ADM_K2_W06	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
W5	potrafi dostrzec oraz właściwie ocenić potrzebę i zarazem niezbędność zastosowania poszczególnych instytucji europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W06, ADM_K2_W07	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi rozstrzygnąć problemy interpretacyjne dotyczące wykładni przepisów wchodzących w zakres europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05, ADM_K2_U06, ADM_K2_U07, ADM_K2_U08	Egzamin pisemny, Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi dostrzec oraz właściwie ocenić potrzebę i zarazem niezbędność zastosowania poszczególnych instytucji europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.	ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05, ADM_K2_U06, ADM_K2_U07, ADM_K2_U08	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	potrafi rozstrzygnąć problemy interpretacyjne dotyczące wykładni przepisów wchodzących w zakres europejskiego prawa i postępowania administracyjnego,	ADM_K2_K01, ADM_K2_K02, ADM_K2_K03, ADM_K2_K04	Egzamin pisemny, Egzamin ustny
K2	potrafi dostrzec oraz właściwie ocenić potrzebę i zarazem niezbędność zastosowania poszczególnych instytucji europejskiego prawa i postępowania administracyjnego.	ADM_K2_K01, ADM_K2_K02, ADM_K2_K03, ADM_K2_K04, ADM_K2_K06	Egzamin pisemny, Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Organizacja administracji w ramach Unii: a) Instytucje i organy Unii, ze szczególnym omówieniem Agencji Unii Europejskiej c) problematyka decyzji z zakresu bezpieczeństwa i polityki zagranicznej, w tym decyzje dot. tzw. sankcji międzynarodowych; c) Administracja państw członkowskich – zasada stosowania krajowego, zasada lojalnego działania państw członkowskich; zasada przyznania.	W1, W2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Wykonywanie prawa administracyjnego europejskiego: a) Wykonywanie przez prawa przez instytucje: problematyka aktów wykonawczych oraz aktów delegowanych; b) Wykonywanie przez organy Unii – problematyka aktów administracyjnych i regulacyjnych, analiza orzecznictwa TSUE dot. podstaw prawnych aktów stosowania prawa podejmowanych przez organy Unii; c) wykonywanie przez administrację państw członkowskich: wyróżnienie stosowania bezpośredniego (na podstawie bezpośrednio stosowanego prawa Unii) oraz pośredniego (prawo implementowane) i w tym kontekście zasady autonomii proceduralnej państw członkowskich, pierwszeństwa stosowania prawa europejskiego; d) zakres skuteczności aktów administracyjnych krajowych: akty krajowe zwykłe, akty transnarodowe, akty wymagające uznania; e) kwestia ochrony prawnej adresatów decyzji w zależności od rodzaju i charakteru aktu stosowania prawa europejskiego; f) współpraca przy stosowaniu prawa europejskiego: współpraca pomiędzy instytucjami i organami Unii a organami krajowymi, w tym problematyka tzw. aktów referencyjnych, współdziałanie pomiędzy organami krajowymi państw członkowskich; g) umowy jako akt stosowania prawa europejskiego administracyjnego; umowy zawierane przez instytucje i organy Unii, umowy zawierane przez administrację krajową h) czynności faktyczne podejmowane w ramach stosowania prawa europejskiego administracyjnego.	W1, W2	Wykład
3.	Harmonizacja przepisów administracyjnych państw członkowskich, pojęcie i rola norm zharmonizowanych: europejskich i krajowych; systemy i standardy akredytacji.	W1, W4, U1, K1	Wykład
4.	Skutki wadliwości aktu stosowania prawa europejskiego administracyjnego, wzruszenie decyzji, w tym wyniku wyroku sądów europejskich albo krajowych; Odpowiedzialność odszkodowawcza administracji krajowej za naruszenie prawa europejskiego.	W3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Przyczyny i uwarunkowania konwergencji procedur administracyjnych. Cele i teoretyczne modele europejskiej przestrzeni administracyjnej w aspekcie proceduralnym Pojęcie i rodzaje europejskich procedur administracyjnych. Przyczyny ekonomiczne: globalizacja, integracja ekonomiczna. Przyczyny społeczne i polityczne. Uwarunkowania prawne. Konwergencja procedur administracyjnych a zasada autonomii proceduralnej. Cele: urzeczywistnienie integracji ekonomicznej, recepcja sprawdzonych rozwiązań procesowych – zwiększenie efektywności i szybkości krajowych postępowań administracyjnych. Model ujednolicenia (harmonizacji). Model unifikacji: tj. koordynacji albo konsolidacji procedur. Czynniki ograniczające możliwość ujednolicenia (harmonizacji) przepisów procesowych.	W3, W4, U1, K1	Wykład
6.	Harmonizacja postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego. Karta Praw Podstawowych – prawo do dobrej administracji (art. 41). Europejski Kodeks Dobrej Administracji. ReNEUAL. Cele i znaczenie Rady Europy. Rezolucja 77(31) KM Rady Europy – zasady sprawiedliwego postępowania administracyjnego. Wykonywanie dyskrecjonalnych kompetencji władz administracyjnych – rezolucja R(80)2. Zasady procesowe wyrażone w Handbook Rady Europy. Wpływ Handbook na krajowy porządek prawny na przykładzie Polski (nowelizacje k.p.a., przykłady z orzecznictwa NSA). Znaczenie art. 6 EKPCz i art. 47 KPP dla sądownictwa administracyjnego. Wymogi dotyczące konstrukcji ustrojowej sądu administracyjnego. Wymogi dotyczące przebiegu postępowania. Rekomendacja (2004)20 w sprawie sądowej kontroli aktów administracyjnych.	W4, U1, K1	Wykład
7.	Harmonizacja postępowania egzekucyjnego w administracji. Rekomendacja (2003)16 w sprawie egzekucji decyzji administracyjnych i orzeczeń sądowych w prawie administracyjnym. Dyrektywa 2010/24/UE o wzajemnej pomocy w sprawach odzyskiwania należności publicznoprawnych jako przejaw harmonizacji postępowania egzekucyjnego.	W4, W5, U1, U2, K1, K2	Wykład
8.	Konsolidacja działań krajowych organów administracji na przykładzie współpracy w sprawach podatkowych i celnych oraz w sprawach azylowych. Źródła prawa o współpracy w sprawach podatkowych i celnych. Wymiana informacji, obecność przedstawicieli organów jednego państwa w siedzibie organu innego państwa, powiadamianie, równoczesne kontrole podatkowe. Współpraca w odzyskiwaniu należności celnych i podatkowych. Źródła i cele współpracy w sprawach azylowych. Zadania Agencji UE ds. Azylu w zakresie pomocy operacyjnej.	W5, U2, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Uczucie problemowe (Problem-based learning)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0): dobry plus (+db; 4,5): dobry (db; 4,0): dostateczny plus (+dst; 3,5): dostateczny (dst; 3,0): niedostateczny (ndst; 2,0): Stosuje się następujące kryteria oceniania studenta: - poprawność i kultura języka, - umiejętność poprawnego formułowania myśli i poglądów oraz ich racjonalnego uzasadniania, - umiejętność poprawnej argumentacji prawniczej i logicznego wyciągania wniosków, - znajomość przepisów w zakresie objętym treściami kształcenia, - wymagany poziom umiejętności wskazany w opisie efektów kształcenia.

Literatura

Obowiązkowa

- Kruś M., Akt transnarodowy w systemie europejskich aktów administracyjnych, Poznań 2021,
- Olszanowski J., Piątek W., Współpraca państw członkowskich UE przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych, Warszawa 2016.

Dodatkowa

- Łaszczycza G., Prawo europejskie a funkcjonowanie organów administracji publicznej, Sosnowiec 2003,
- E. Łętowska, Multicentryczność współczesnego systemu prawa i jej konsekwencje, „Państwo i Prawo” 2005, z. 4, s. 3,
- Machińska H. (red.), 60 lat Rady Europy. Tworzenie i stosowanie standardów prawnych, Warszawa 2009,
- Mączyński D., Międzynarodowa współpraca w sprawach podatkowych, Warszawa 2009,
- Strzelec D., Międzynarodowa pomoc prawna przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach podatkowych, Przegląd Podatkowy 2013, Nr 5.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie do egzaminu	50
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120

Liczba punktów ECTS	ECTS 4
----------------------------	------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ADM_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dalszego kształcenia się i rozwoju zawodowego; podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich)
ADM_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do do współdziałania z grupą i przyjmowania w niej różnych ról oraz organizowania zespołów pracowniczych i kierowania nimi
ADM_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedniego określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania oraz efektywnego organizowania pracy własnej i kierowanej przez siebie grupy
ADM_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do posługiwania się zdobytą wiedzą w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych
ADM_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, kreatywny i elastyczny
ADM_K2_U01	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać pojęcia prawne, ekonomiczne z zakresu nauk prawnych wykładanych w ramach studiów administracyjnych; posługiwać się terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów
ADM_K2_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystać pozyskaną wiedzę dla wyjaśnienia genezy, przebiegu zmian w regulacjach prawnych i stawiania prostych hipotez co do celu konkretnych rozwiązań prawnych dotyczących dziedzin prawa właściwych dla studiów administracyjnych; formułować własne opinie i dobierać właściwe metody analizy
ADM_K2_U03	Absolwent/ka potrafi przewidzieć skutki prawne i praktyczne wprowadzania wybranych rozwiązań prawnych oraz prognozować zmiany w wybranych dziedzinach prawa właściwych dla studiów administracyjnych
ADM_K2_U04	Absolwent/ka potrafi prawidłowo posługiwać się wybranymi normami i regułami prawnymi, w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauk prawnych i ekonomicznych właściwych dla studiów administracyjnych; znajdować podstawy prawne, orzecznictwa i literaturę dotyczącą badanych zagadnień oraz stosować zasady etyczne, jak również samodzielnego proponować rozwiązania konkretnego problemu i podejmować rozstrzygnięcia
ADM_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykonywać pracę na wyższych szczeblach zarządzania w administracji rządowej i samorządowej, a także w jednostkach gospodarczych, w instytucjach pozarządowych, organach partii politycznych placówkach kulturalnych, oświatowych, leczniczych itd., jak również pełnić funkcje kierownicze w służbie cywilnej; wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej
ADM_K2_U06	Absolwent/ka potrafi sprawnie posługiwać się zaawansowaną wiedzą z zakresu prawa umożliwiającą samodzielne rozwiązywanie problemów, opracowywanie i wdrażanie programów, organizowanie zespołów pracowniczych i kierowanie nimi oraz podejmowanie decyzji respektujących prawa człowieka i standardy etyczne; przygotować dokumenty i prace pisemne dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
ADM_K2_U07	Absolwent/ka potrafi pracować w grupie; przygotowywać pogłębione wystąpienia ustne, w języku polskim, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, wykładanych w ramach kierunku studiów Administracja, w tym dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
ADM_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem obcym, w tym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów Administracja, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
ADM_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym charakter nauk z dziedziny administracji i prawa oraz ich miejsce w systemie nauk społecznych, a także typowe rodzaje struktur i instytucji społecznych (politycznych, prawnych i ekonomicznych) i ich istotne elementy
ADM_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony poszczególne dziedziny prawa ze szczególnym uwzględnieniem nauk prawno-administracyjnych, w tym normy i reguły (prawne, organizacyjne, zawodowe, moralne, etyczne) organizujące struktury i instytucje społeczne oraz rządzące nimi prawidłowości i sposoby działania; w stopniu pogłębionym genezę i ewolucję poszczególnych instytucji społecznych; poglądy przedstawicieli doktryny dotyczących wybranych instytucji prawnych

Kod	Treść
ADM_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób rozszerzony system i organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji publicznej rządowej (ogólnej i specjalnej) i samorządowej oraz pogłębiony istniejące relacje między tymi strukturami
ADM_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony system prawa polskiego, prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej, wzajemne powiązania w ramach tych systemów oraz relacje pomiędzy prawem polskim, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej
ADM_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony terminologię z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów
ADM_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób rozszerzony status człowieka jako podmiotu prawa krajowego i międzynarodowego, z uwzględnieniem określenia przysługujących mu praw i zasad ich ochrony
ADM_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, z zakresu prawa i administracji; metody badawcze stosowane w naukach prawnych oraz w naukach o administracji